

In Ta'nin Paul-di In Philippi Búu'úwi Méesate'in T'owa Ovâyta'nannin

1 Na'in Paul-ádí Timothy-ádí Christ Jesus-gî' änt'ôemáa. Ná'in ta'nin wâyta'do' un méesate'in p'ó'dédí'indádí in khâge'nindádí hää Philippi búu'ú íthaa'in, hedá t'âhká un wé'ge'in Yôesi Tádáví t'owa Christ Jesus-ádí ímuu'in wá' wâyta'do'.

2 Yôesi Tádá na'inbí Tádá gínmuu'i-ádí hedá Na'inbí Sedó Jesus Christ-ádí séegísehkanä wovâymääní hedá wovâykhâge'namí áns Haaginpidíbo' íkwò'nídí.

Paul-di in méesate'in t'owa oe Philippi búu'ú dikw'ó'nin ovâyúusu'o'

3 Häädi unbí'gedi dáy'ánshaa'an ginhay naadi naví Yôesi donkú'daa'o' un ímuudi, ⁴ hedi häädi wänbo un t'âhkígí' dáyúusu'an ginhay-á híhchandi kin dáy'o', ⁵ gá i páadé'i thaa úvíwhäyü iwedibo nää pu'wahaydi na'in díkhâge'nandân i híwó'di tųų Jesus-ví'gedi t'owa âyt'ôe'amídí. Páadé úvít'sanwhäyü ihaydi Yôesi Tádá unbí pí'ná khó'yé wí hääwí híwó'di i'an, ⁶ hedi naa ta'gendi dínhanginná Yôesi Tádábá namuu ná'i ikhâymáa'i' nää iwedi páadépiye', hedi owáy i thaa Christ Jesus nawáypówá ihaydá ná'i híwó' wovây'o'i-á únbowadée-í.

⁷ Hedi híwó' namuu kin ocháa-ídí unbí'piye', häädi wänbo t'âhkí naví pí'ná khó'yé híhchandi

unbí'gedi dáy'ánshaamáadi. Yôesi Tádá navi'piye' híwó' nachaadi wí t'ôe dímagi dôn'amídí, hedi undidá naa díkhäge'máa ná'i t'ôe dáy'amídí. Ná'in khäge' undi dímä' tobá opannän wänbo háa hä'in tsonninbí páadépiye' owin wänbo Yôesi Tádáví híwó'di tuu dôn'áyînmá've-ídí hedá dovâythayyamídí ta'gen namuu'in. ⁸ Yôesi Tádá ûhanginná in ta'gen naa otû'nin, unbí'piye' báyéki otaachanpo'. Háa Christ Jesus iví pí'ná kó'yé naséegímuu waagibá naa wá' hanbá unbí'piye' ochaa.

⁹ Hediho ná'in namuudi naadi wâyûusu'o' kin únpúwídí: Shánki wänbo unbí séegi únsôe-í, hedi iwedá wíyá shánki híwó'di hangintandá ka'powá wovâymäáni. ¹⁰ Kindidânho ûhanginnání wé'i wí híwó'di namuu'in hedá wé'i wí híwó'pí' namuu'indá, hedânho i híwó'pí' namuu iwedi úvíyâa'amí, hediho owáy i thaa Christ nawáypówá ihaydi yä'dâa'inda' ímúni hedá to'wídí wänbo-á há'to wovây't'e'p'íde-í. ¹¹ Jesus Christ-dânho wovâykhäge'namí báyéki híwó'di hääwí úví'âamídí, hedânho t'owadi Yôesi Tádá kw'áayébo' óemá've-í, hedá ditúní hay'i namuu'in.

Paul napannän wänbo Yôesiví tuu t'owa ovâyt'ôe'o'

¹² Tí'ûuwin páadé'in, naa oda' ná'in ûhanginnání'in: Háa naa dînpóe waagidi shánki báyéki t'owa i híwó'di tuu Jesus-ví'gedi dit'oe, ¹³ hediho t'âhki in áyí'nin sundado ná'i tsondiví tewhá iwe'in dimuu'indá hedá in wé'ge'in t'owa náwe dithaa'indá dínhanginpóe naa Christ-gí' dáywänpit'ôemáadi'bo' opannännin. ¹⁴ Hedá naa

opannännin dínhanginnândiho t'ähkí waa in tí'ûuwin páadé'in nää Rome dithaa'inbí whäyu Na'inbí Sedó Yôesiví'piye' shánkí dínkaymân, hedá nää inbí khuwôeda' dínhandedi Yôesi Tádáví tuu in t'owa shánkí ovâyt'ôe'o'.

15-17 Wáy wên inbí ánshaa híwó'di dínmuudiho Christ-ví'gedá t'owa ovâyt'ôe'o', hedí indá naa díseegídí kin díví'o', dínhanginnândi Yôesi Tádádí naa dísóge'in i híwó'di tuu Jesus-ví'gedi dó'áyîngi'amídí. Hewänbo wây-á wëndá naa díwänpithúumáadí hedá dituhânt'óedá in t'owa Christ-ví'gedi ovâyt'ôe'o', hedího pín ta'ge haydi wídíví'opí, indá ingî'dá'mân díví'o'. Dí'ánde naa wa' nää pan dee o'ändí shánkí wänbo t'ôephade iwe dítôení'in.

18 Hewänbo háa indi dí'o wänbo wídí'áyîngimähpí. Háa híwó' háa híwó'pí diví'ánshaamáa wänbo', Christ-ví'gedi in t'owa ovâyt'ôe'odá híwó'di namuu, hedího shánkí wänbo naa díhíhchando'.

19 Hedí wa'di híhchandibo' omúní. Un t'ähkídíbo naa dínýûusu'odi, hedá i Yä'dâa'i P'oewahâa Jesus Christ-di dímä'idi naa díkhäge'dodá, handídi dínhanginná t'ähkí híwó' naa dínpuwagít'ôe'in.

20 Hânho wên hääwên oda', hedí dáywähâyunde nã'in oda'in dínpuwagít'ôe'in, hedí nã'innân in namuu: Há'to hääwídí díwôeda'määní'i dáý'amí. Nää pu'wahay khuwôeda'ginpídíbo' oyi', hedí nää hä'bibo omúní'in oda', hedânho háa naví wówátsi donhon waagídi t'owa ditúnídí Christ hay'i namuu'in, tobáháa owówáyí' háa díhay wänbo'. 21 Kinnân naagî' namuu: Christ-ân naví wówátsi waagí'ba dínmuu, hedí ochuudáho

shánkí wänbo i-ádí ochá'ní. ²² Hewänbo wa'di nää oepáa k'aydibo naví wówátsi dîntä'ándáho', shánkí wänbo híwó'di háäwí naví t'òe iwedi dînpée-í, hediho naa wíðînhanginnáhpí wé'i wí dóde'mamí'in, háa owówayêeni'in háa ochúu-í'in. ²³ Naa wêege'in ánskaa-á donmáa. Nää oepáa k'aydi'in wówátsi dóyoe'amí'in oda' Christ-ádi ochá'nídí, gá han dînpóedáho shánkí híwó' naagî' namúnídân. ²⁴ Hewänbo ungi'-áho shánkí natáy wa'di näädí dáywóyí'nídí. ²⁵ Naa dînhanginná ná'in wâytumáa'in ta'gen namuu'in, hediho wá' dînhanginná näädíbo dáywóyí'ní'in undádi owówayêeni'dí, hedânho unbí whäyü únmuu'i shánkí únkay-ídí hedá iwedá shánká íhíhchaa-í, ²⁶ hedá owáy unbí'we wíyá opówá ihaydá Christ-di shánkí báyéki wovâyhíhchanmäáni naa omuudi.

²⁷ Hewänbo tobáháa napóe wänbo híwó'nin wówátsi bînhûuwí, i híwó'di tuu Christ-ví'gedi natû' waabá íthaa-ídí. Kin únkhây'ä' úví'amí'in hedânho tobá unbí'piye' opuwämää wänbo háa omääpí wänbo', naa dînhanginnání kay'indi íwinnin, hedá unbí ánskaa-á unbí taachandá wa'di wêedá' únmuu'indá, hedá i híwó'di tuu Jesus-ví'gedi t'owa dívíwhäyü-ídí un wé'ge úvísó'dinde'indá. ²⁸ To'wên unbí'piye' híwó' dichapí'in háy wänbo wívínkhuwôeda'ípí. Íkhuwôeda'pí'in wovâymundedi bînkeekw'ôení indá dipedeemuu'in, hewänbo undá Yôesi Tádádânho wovây'aywoení'in. ²⁹ Yôesi Tádádi wovâymä' Christ namuudi bînt'ôephadé-ídí, iví'piye' úvíwhäyü-ídídá' bá yoe. ³⁰ Undídá naa ho dímu' háa wí Yôesi Tádáví sundado waagibá

dáyhänbo'in, hedá nää-á únhanginpóe wa'di hanbo
dáy'o'in. Hedá un wá' nää hanbá bînphadende'.

2

*Háa Christ i'an waabá na'in wá' gínkhây'ä'
íví'amí'in*

¹ Christ-ádí gimuudi gínkoedi wí'nä táye ívíkweewaasenwaatu'âamídí. Idi díséegídí gínkoedi wí'nä táye ívíbo'aawówá'amídí. I Yä'dâa'i P'oewaahâadi díwóndedi gínkoedi wí'da' gimuu waabá gicháa-ídí. Na'inbí pí'nä khó'yé gitaachanpo'di gínkoedi wí'nä táye ívisehkanähûuwídí.

² Hediho únkhây'ä' wéhpêda' í'ánshaamúní'in hedá wí'nä táye-á úvíséegíhûuwí'in hedá t'ähkí unbí hâa-á unbí taachandá handa' únmuní'indá. Handidiho shánkí wänbo naa díhíhchanmäáni. ³ Wên háawên wänbo ungi'da', háa úvípitégé-ídída' wí'úví'âamípí, hewänbo áagé úvípikw'ôení hedá in wé'ge'in t'owa-á unbí shánkí híwó'nin dimuu waagibá íchanpúwí. ⁴ Wây-á wé'ge'in t'owaví wówátsi bîn'áyíngimá've-í, unbí'da' bá yoe. ⁵ Háa Christ Jesus í'ánshaa'an waabá un wá' únkhây'ä' hanbá úví'ánshaa'amí'in. ⁶ Tobá háa Yôesi Tádá namuu waagi'ba' Christ wá' hâadi wänbo t'ähkí ha'bibá namuu wänbo', wínachanpóepí únkhây'ä'in wa'di ha'bibo namúní'in, ⁷ hediho napida'di íví hääwí t'ähkí iyoe'an wí pant'ôe'i waagibá napáa-ídí. Wí t'owa waagibá na'aypuyä hedá wí t'owa waagibá-á íví wówátsi iho'. ⁸ Hedáhá' Yôesi Tádá óe'a'ginnandi íví wówátsi imägidi wên phé'wan deedi nachuu.

9 Hed̄i han iʼandi Yôesi Tádádí shánkí kwʼáye óesóge, hedá natú i-á toʼwên tʼähkíví shánkí hayʼi namuuʼin, 10 hediho tʼähkídíbo dívidéʼgendikwʼôení Jesus óeʼaʼginmäänídí, tʼähkí oe makówá dikwʼóʼnindá, nää oepáa kʼaydi iʼge diyíʼindá, hedá nan soge núuge dikwʼóʼnindádí, 11 hedá tʼähkídíbo-á ditúní Jesus Christ i shánkí pʼóʼdédíʼ namuuʼin, hed̄i kindidi nakeepúwí Yôesi Tádá hayʼi namuuʼin.

Gínkhâyʼäʼ úvísóʼdêe-íʼin Yôesigíʼ githáa-ídí

12 Kʼemaʼin, undádí oyiʼ ihaydi häädi wänbo tʼähkí naví híʼ dîntʼóyandeʼ, hediho nää-á wáʼ tobá undádí wóʼyipí wänbo shánkí dîntʼóyaaní. Yôesi Tádádí wovâyʼaywon, hediho ihaydaʼ úvísóʼdíʼbe-í hääwí únkhâyʼäʼiʼ úvíkanhûuwídí, hedânho tʼowa bînkeeyamídí in wovâyʼaywonnin ímuuʼin. 13 Yôesi Tádá-ân unbí píʼnă khóʼyé únʼándí iwebá itʼôemáa, hedá idáho wovâykhägeʼmáa hedânho idaʼídí háa i natsonpóe waa úvíkanhûuwíʼin, hedá wáʼ wovâykhägeʼdoʼ kin úvíʼâamídí.

14 Tutʼayginpidíbo tuwhänpidíbo hääwí tʼähkí bînʼamí. 15 Handidi tʼowadi wíwovâytuusúʼamípí, hed̄i unbí píʼnă khóʼyé-á yäʼdâaʼindáʼ ímúní, hedânho úvípikeekwʼôení Yôesi Tádáví ây taʼgendi ímuuʼin, hedá yäʼdâaʼindá unbí wówátsi-á bînhûuwí tobá in híwóʼpíʼin tʼowaví yâa íthaa wänboʼ, indá in taʼgeʼin pʼóegé namupí iʼgedaʼ dimän. Oe makówá in agóyódí dînkoʼoʼ waagibá nakhâyʼäʼ nää oepáa kʼaydibo un wáʼ wí ko waagiʼinbá ímúníʼin, 16 i tuu nawówátsipäyíʼiʼ in tʼowa ovâyhondi. Kin úvíʼandá, owáy i thaa Christ nawáypówá ihaydi naa dînkoedí-í híhchandi

otúnídí híwó' dáy'annin, hedá wí ää'i' ikhääde waagibá naa wá' ochanpúwí hânho dáykhä'ín, hediho hääwí dáy'andi' wíðînpedeepí. ¹⁷ T'owadi animâa dâyt'ahánú'in Yôesi Tádá óemä' waagibá, undá iví'piye' úvíwhâyundedi unbí wówátsi-á iví'piye' úvímägi hedá igí' úvít'ôemáa. Ma'di naví ûnp'oe donch'âaní hedânho unbí t'ôe Yôesigí' únbowaðée-ídí, hebo tobá han dînpóe wânbo naa ohíhchanpo', hedá un wá' kí'min híhchan bînmá've-í'in oda'. ¹⁸ Naa ohíhchaa waagibá un wá' únkây'ä' íhíhchaa-í'in, hediho unbí híhchan oyämu-í.

Timothy-ví'gedi Epaphroditus-ví'gedá Paul ita'nan

¹⁹ Na'inbí Sedó Jesus natúdáho hanwaapídíbo Timothy unbí'piye' dósaaní hedânho háa íkw'ó'nin dînhanginpúwídí hedi kindidi naa obo'aawówápúwí. ²⁰ Wíyá to'wí wânbo i waagi naa-ádí wína'ânpí. Ida'mân na'áyîngidi ta'gendi unbí'gedi í'ánshaa'o'. ²¹ T'âhkí in wé'ge'in inbí wówátsi í'gedida' díví'ánshaamáa, Christ Jesus-ví t'ôe í'gedá yoe. ²² Unbo únpihanginná Timothy-dá dînkeeyannin i-á ta'gendi báyéki nachä'po'in. Wí ay iví tádá ikhäge'do waagibá, idá naa báyéki díkhäge'nán i híwó'di tuj Jesus-ví'gedi änt'ôe'amídí. ²³ Hediho owáy háa naa dînpuwagít'ôe'in dînhanginpóe ihaydi, wesebo unbí'piye' i dósaaní, ²⁴ hedi naví pí'nă khó'yé ochaa Na'inbí Sedó Yôesidi hanwaapídíbo naa wá' unbí'piye'bá dípuhpägít'ôe'in.

²⁵ Hewânbo naa ochanpo' nakhây'ä'in Epaphroditus unbí'piye' wesebo dówáysaanídí.

Dínkhäge²táy ihaydi undá naví³piye⁴ i dînsan, hedi naagi⁵ wí tí⁶úu waagi⁷bá namuu, naa-áda⁸ wé⁹gá änt¹⁰'oe¹¹'an, hedá wíye sundado wé¹²'ge änhänbodi waagi¹³'inbá gamuu. ²⁶ Nää hânho un napuwáda¹⁴, hedá nat'oe un únhanginpóe¹⁵'in i-á nahay¹⁶'in, hedi hä¹⁷'indá óe¹⁸'áyîngimägi hediho unbí¹⁹'piye²⁰ dówáysaaní. ²⁷ Ta²¹'gendi hânho nahaywän, chuwa k'áygého na²²'änwän. Hewänbo Yôesi Táda ün²³'iyapóedí óehekhámägi. Hedi han i²⁴'andi naví²⁵'piye²⁶ wá²⁷ na²⁸'iyapóe, hedânho wíyá shánkí wänbo wó²⁹'k'áykháapúwípídí. ²⁸ Hediho wíyá shánkí wó³⁰'tsíkhada³¹'pí unbí³²'piye³³ dówáysaanídí, hedânho i bînmúnídí hedá íhíhchanpúwídí, hedi handidi naa-á ánskaa iwe wó³⁴'chá³⁵'nípí. ²⁹ I-á Na³⁶'inbí Sedó Jesus-ví³⁷ namuudi híwó³⁸' híhchandi bînséégíkéyí. I-ádí hedá to³⁹'wên i waagi⁴⁰'bá dimuu⁴¹'indádí bîn⁴²'a⁴³'ginnamí, ³⁰ gá Christ-ví t'óe ôn⁴⁴'odi chuwa k'áygéhay napówádân, hedá hä⁴⁵äwí naagi⁴⁶ i⁴⁷'andi i-á nakhâymuu iví wówátsi imää⁴⁸nídí. Ná⁴⁹'i hä⁵⁰äwí undá wí⁵¹'únkoedipí dîn⁵²'amídí naví⁵³'wedi kayí⁵⁴ diwe íkw⁵⁵'ôndi.

3

Háa in ta¹'ge²'in wówátsi ívîhîuwí³'in.

¹ Tí⁴'úuwin páadé⁵'in, nää ná⁶'i wâytu⁷'âamí: Na⁸'inbí Sedó Jesus-ví⁹'in ímuudiho¹⁰ úvîhíhchanmá¹¹'ve-í. Tobá ná¹²'i hä¹³äwí í¹⁴'gedi wâyta¹⁵'nan wänbo¹⁶, kaykhan wídînpó¹⁷'pí inho wâyta¹⁸'nanninbá nää wíyá wâyta¹⁹'namídí, hedi ná²⁰'i hí²¹' wâyta²²'do²³'idá wovây²⁴'aywoení.

² Úví²⁵'áyîngi²⁶'âamí hä²⁷'in hôeyó²⁸'in háhkannin dimuu²⁹'inbí³⁰'wedi, indá yä³¹'dâapí³²'da³³ díví³⁴'o³⁵, indá

in Hudíyoví k'eweʔ taadi ovâytaaʔan wänbo näʔin taa-á wên tsaachächäʔmuupíʔindaʔmân inbí túuʔú dínmuu. ³ Naʔinnân in taʔgen k'eweʔ taa waagiʔinbá âymáaʔin gimuu, gá Yôesiví P'oewaahâadi naʔin díkhägeʔdodân Yôesi Tádá âyʔaʔginmäänídí, hedá naʔindá híhchandi gitûʔ Christ Jesus-víʔin gimuuʔin, hedá wíʔíwíwhâyundepí hääwí wíʔbo ívíʔoʔidibo naʔin dînʔowóyé-íʔin.

⁴ Maʔdi wí toʔwí nachanpoʔ híwóʔdi hääwí íʔodiboʔ ônʔowóyé-íʔin, hewänbo kinho nachanpóedáho naa-á dínkoedí-í íví shánkí ochanpúwíʔin i hääwí naa dáýʔandibo dînʔowóyé-íʔin. ⁵ Naa-á khâave thaa ihayʔi omuudi in Hudíyoví k'eweʔ taadi dítaaʔan; naví tádá-á yiyá-á Israel-ʔin dínmuu; wí Benjamin-bí ây iwediʔi-ân omuu, hedânho wí kodíʔdi Hebrew omuu, hedi Pharisee t'owabá omuudi in waagibá Moses-ví khuu t'ähkí dônho; ⁶ hedi pín taʔge haydi naví whâyü khuu donhondi in Jesus-víʔpiyeʔ díwíwhâyundeʔin t'owa t'ôephade iwe dovâykw'ódi. I tsontuu Moses itaʔnandiʔ t'ähkí dóʔaʔgindodi toʔwí wänbo wíʔünkoedipí dînt'eʔp'íde-ídí.

⁷ Näʔi hääwí namuudi naa dáyyengiʔowän, hewänbo nää Christ dóséegídí näʔi hääwí nachächäʔmuupí waabá dînchanpoʔ. ⁸ Hedi näʔi hääwídaʔbá yoe, hääwí t'ähkân nachächäʔmuupí waagibá dînchanpoʔ, gá nää-á Christ Jesus naví p'óʔdédíʔ dínmuuʔi dontaadân, hedi í-á shánkí híwóʔdi namuu hääwí t'ähkíwíʔwedi. Hedi nää Jesus dótaadi näʔi wéʔgeʔi hääwí dînpedee waagibá dóchaa, hedi näʔi hääwí-á phéʔyávi whée óechaʔgít'óeʔídaʔ waagiʔbá namuu gin otúní

hedânho Christ shánkí híwó? dótaa-ídí. ⁹ Naa oda? Christ-ádí wí'ḍa? gamúní'in hedânho Yôesi Tádádí díchaamá've-ídí t'aywó'di wídómáapí waagi. Hewänbo há'to kin dícha-a-í i tsontuu Moses ita'nandi? dó'a'ginnamídí dáykhäädēdibo?, hewänbo Christ-ví'piye? dáywhäyundedân, gá Yôesi Tádá natû'dân in to'wên Christ-ví'piye? dívíwhäyunde'innân idi ovâychaamáa t'aywó'di wídây máapí waagi. ¹⁰ Naa oda? ta'gendi Christ dótaa-í'in. I-á nawáywówápóedí in kay imáa'in napäyi?, hedi naa oda? ná'in kaybá dí máäní'in dómá've-ídí. Hedá i-á it'ôephade waagibá naa wá? hanbá dont'ôephadé-í'indá oda?, hedá háa i namuu waagibá nachuu ihaydi, naa wá? hanbá omúní'indá oda?, ¹¹ hedânho tobáháa napóe wänbo? owáy naa ochuu ihaydi owáywówápúwí.

Páadépiyedá? ívíkhä-í

¹² Naa wó'tû'pí Christ ho dótaa'in háa dínkhây'ä? waa, hedi naa wó'tû'pí ho opóe'in háa dínkhây'ä? omúní waagi, hewänbo ha?bi opúwídí ihaydá? dáykhäädē? i dîntáy'i donhónídí, gá hangí'-ân Christ Jesus-didá ho naa díké'dân. ¹³ Tí'úuwin páadé'in, wí'ochanpo?pí t'ähkí hä'i dîntáy'i ho donhógi'in, hewänbo ná'indá? dáy'o?: Háa ho dînpóe'indá dáy'annindá i'gedi wídáy'ánshaa'opí, hewänbo shánkídí háa dáykhây máa i'gedân dáy'ánshaakanhon. ¹⁴ Wí ää'i? páadébo napówá-ídí ikhääde waabá naa wá? dáykhäädē hedânho hääwí Yôesi Tádádí dí máäní'in ot'anpúwídí. Hedi kinnân idi dínkhây máa: Christ Jesus naagi? i'annin namuudi Yôesi Tádádí makówápiye? dítukánkhây máa.

15 T'ähkídíbo hangintan dâymáadi ta'gendi dikweesenpaa'indá dínkhây'ä? díví'ánshaamääní'in ná'i otú'i híwó'di namuu'in. Hedi wí to'wí háy piháa i'ánshaamáadá, Yôesi Tádádí ná'in wänbo ònthayk'úwí. 16 Hediho in nâhaydi gihâhpóe'inbá ívíkanhondi, hanbá na'inbí wówátsi âyhûuwí. 17 Tí'ûuwín páadé'in, háa naa naví wówátsi donhon waabá un wá? t'ähkí hanbá unbí wówátsi bínhûuwí. In to'wên yä'dâa'in wówátsi dâyhonnin háa wâykeeyan waagibá híwó? bínmúní, hedi háa díví'o waa un wá? hanbá úví'âamí. 18 Hâyän wänbo wâytu'an hedi nää-á sée'indidá wiyá wâytumáa, báyéki t'owa háa inbí wówátsi dâyhon diwedi nakeepo' dâyyoegimáa'in háa Christ-di na'ingí? dín'an waa phé'wan deedi nachuu ihaydi. 19 Indáho péyégepiyeho dimän. Yôesi dâya'ginmääníwí'wedi húukandá suwä-á i'gedi shánki díví'ánshaa'o'. Hääwí wôeda'wó'di díví'o' i'gedá dívíyêngihée'o'. Indá i hääwí nää oepáa k'aydiwi i'gedida' díví'ánshaamáa. 20 Hewänbo na'indáho makówa i'gedá íví'ánshaa'o', gá iwá na'inbí úwäná waagibá gínândân, hediho pín ta'ge haydi âytsíkha'máa na'inbí aywondi gínmuu'i' iwedi gínwáy'ää-ídí, i-á Na'inbí Sedó Jesus Christ namuu, 21 hedi i-áho in kay imáadi na'inbí túu'ú kaypí' gínmuu'i' gínchuwagít'óe wänbo dín'egókhâymáadáhá? ts'aabi dínpakhâymáa, háa íví' ûnmuu waagibá nawówápóe waabo'. I-áho hääwí t'ähkí i'gedi natsonyidi ûnkoedi kin i'amídi.

4

1 Hediho naví tí'ûuwín páadé'in, Na'inbí Sedó Yôesiví'piye' kay'indi úvíwhâyuhûuwí. Naadá

un báyéki wâyséegídí wâymúní?in oda?. Undidá naa díhíhchando?, hedi háäwí dáy?andi ot'anpóe?i waagi?inbá ímuu gin wâyçaa.

² Euodia-ádí Syntyche-ádí kaygi?di dovãntumáa dãnwóení hedi wí? dãn páa-í, indáho Na?inbí Sedó Jesus-ví?in wí?gín damuudi. ³ Hedá ɯ ta?gendi naa-ádí bit'ôe?o?i? unmuudi, wída?máa ná?in kwiyä? ovãnkhäge?namídí wí? dapúwídí, indá dãnt'ôe?o? i híwó?di tuu Jesus-ví?gedi t'owa dãnt'ôe?amídí. Hedá Clement-dádí wây-á wé?ge?indádí hanbá dívít'ôe?o?, inbí kháwä-áho in ta?nin diwe dínta?muu, iwe natû? to?wên dimuu in wówátsi nahãndepí?in dâymáa?in.

⁴ Na?inbí Sedó Jesus-ví?in ímuudi háädi wãnbo t'ãhki úvihíhchanmá?ve-í, hedá wiyá hanbá wâytu?ãami, úvihíhchanmá?ve-í.

⁵ T'ãhki t'owa-ádí híwó?da? ímúni, Na?inbí Sedó Jesus-áho hanwaapídíbo na?ãdi. ⁶ Báyéki ánskaa iwe wí?íkwo?nípí, hewãnbo háäwí t'ãhki i?gedi úvíyûusu?ãami-á, hedá Yôesi Tádá-á háäwí úntáy?i bîndaa?ami, hedi kin úví?odi bînkú?daa?ãami wá?. ⁷ Yôesi Tádádí díkhäge?do? ánsaaaginpídíbo gikwo?nídí, tobá na?in t'owaða? gimuudi wíginhanginnáhpí wãnbo háa kin dîn?o?in. Hedi kin wovây?odi t'ãhki unbí pí?ná khó?yé bînmáa?i-á unbí hangintandá wovây?áyînmá?ve-í, Christ Jesus wé?ge ímuudi.

⁸ Tí?úuwin páadé?in, ná?i-á naví t'ã?gidi hí? unbí?piye dînmuu: Háädi wãnbo t'ãhki ná?i háäwí i?gedi úví?ánskaa?ãami: háäwí ta?gen namuu?indá na?a?ginmuu?i-á, in ta?ge?in

p'óegé i'ge wovâyhondi-á, i yä'dâa'i namuu'i-á, naséegímuu'i-á, t'owa t'ähkí ovâyhí'andi-á, i shánkí híwó'di namuu'i-á, hedá i'gedi t'owa híwó' dívíhée'o'i-á. ⁹ Naví hí' ít'oe hedá naví tsiyekan dînmû', hediho t'ähkí naví'wedi íhâhpóe'i-ádí i háhkan naví'wedi bînhógi'i-ádí ihaydá' úvíkanhûuwí, hedi kin úví'odá Yôesi Tádá undádí nayêení, idá díkhäge'do' ánsaaginpidíbo gikwó'nídí.

¹⁰ Tobá híwó' hay thaa naphade wänbo nää undi wiyá naa dí'ánshaamáa díkhäge'namídí, hedi handidân Na'inbí Sedódi báyéki híhchan naa dímägi. Naa dînhanginná ta'gendi naví'gedi ho úví'ánshaa'o'in, hebo nää pu'wahaydi wí'únkoedipí háa íchaa'in dînkeeyamídí. ¹¹ Naa dînhäawítáy'in wó'tû'pí. Ohâhpóe ohíhchaa-ídí tobá háyú dînk'w'ôn wänbo'. ¹² Naa dînhanginná naví wówátsi donhûuwí'in wí sehkanáwó' nawówáyí'i waagibá háa wí kodit'owa namuu'i waagibá. Naa ohâhpóe hádídí ohíhchanpúwí'in, tobá híwó' dáyhúuyo háa ohâhsên wänbo', tobá báyéki dînk'w'ôn háa háäwí dîntáy wänbo'. ¹³ Christ-di in kay dímädiho ná'i háäwí t'ähkí dînkoedi dá'y'amí'in.

¹⁴ Hewänbo tobá háäwí t'ähkí dîntáy'i dómáa waabá ochaa wänbo', undá naví'piye' híwó'nin ímuu díkhäge'nandi wa' náwe dont'ôephadededíbo'. ¹⁵ Un Philippians, unbo ná'i únhanginná: Oe Macedonia nange iwedí opáadépee ihaydi i híwó'di tujé Jesus-ví'gedi t'owa dovây't'ôe'amídí, undida'mân háäwí naa díyamú, wây-á méesate iwe'indidá yoe, undida'mân

dínchä?san. ¹⁶ Oe Thessalonica búu?ú wänbo o?ändí dínkhäge?táy ihaydi undi wáymûuví shánkí hääwí dînsan. ¹⁷ Wí?í?âanípí nää wâyda?máa?in wiyá hääwí dímmánídí, hewänbo oda? unnânho báyéki híwó?di bînhóní?in Yôesiví?wedi, wí to?wí iví t'ôe iwedi báyéki wá?âa ihónde waagibá. ¹⁸ Nää-á hääwí dîntáy?i-á hedá shánkí wänbo dîntáy?iví?wedi dómáa. Nää?i báyéki hääwí-á dómáa gá Epaphroditus-di hääwí undi dînsandi? dínkândân. T'owadi hääwí sa?wó? nasuu?i-ádí hedá animâa dâyhánú?indádí Yôesi Tádá ònhon óemäänídí, hedi i-á iséegíhógiði nahíhchanpo?. Hedi hanbá ná?i hääwí undi naa dînsandidá wá? Yôesi Tádá óehíhchando?. ¹⁹ Hediho Christ Jesus-ví?in ímuudi naví Yôesidiho hääwí un úntáy?i wovâymääní iví báyéki híwó?di hääwí ûnkwl'ó? diwedi. ²⁰ Hânhay wänbo t'âhkí na?inbí Yôesi kw'áayébo? âymá?ve-í, i-á na?inbí Tádá gínmuu. Hamân.

Paul-di ovâysengitu?an

²¹⁻²² Yôesi Tádáví t'owa t'âhkí ovâysengitu?âamí, indá Christ Jesus-ví?in dimuudi. In tí?ûuwin páadé?in naa-ádí diyí?indá hedá t'âhkí in wé?ge?in Yôesi Tádáví t'owa nää dikwl'ó?nindá wovâysengitu?an, i tsondi Caesar-ví tewhá ee dikwl'ó?nindi shánkí wänbo?.

²³ Na?inbí Sedó Jesus Christ-ví séegísehkanä unbí pí?ná khó?yé bînmá?ve-í.

Naʼinbí Sedó Yôesiví Tʷʷ / Nanbí Sedó Jôesiví Tun

New Testament in Tewa (USA) (San Juan/Santa Clara)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tewa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Naʼinbí Sedó Yôesiví Tʷʷ (San Juan)/ Nanbí Sedó Jôesiví Tun (Santa Clara)

Copyright Information

© 2012, Bible League International. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tewa (USA)

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files dated 29 Jan 2022

f775bf1b-8c8a-5c5e-9288-3b9b00387997